

VVSG

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Algemene inleiding: stand van zaken bestuurlijke aanpak in Vlaanderen

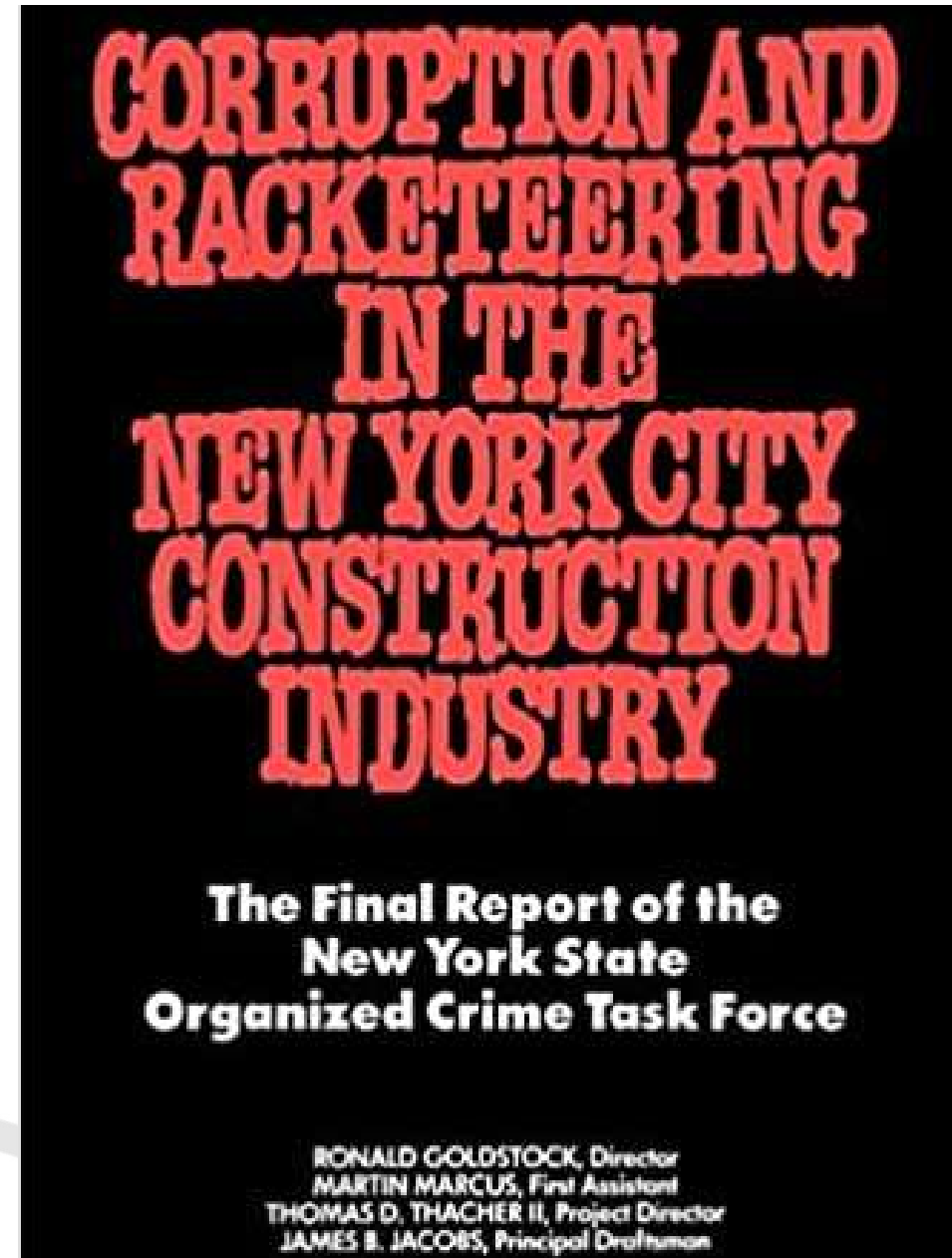
Koen Van Heddeghem – Diensthoofd Veiligheid VVSG

1. Historiek - Gewapend bestuur

2. Actuele stand van zaken - Bestuurlijke handhaving

Historiek – New-York

- Eind jaren '80 – begin jaren '90
- Organized Crime Task Force
 - malafide bouwondernemingen
 - 'double strategy': repressief + preventief
 - bestuurlijke bevoegdheden aanwenden:
 - intrekken of weigeren vergunningen
 - screening van bedrijven

Historiek - Nederland

- Rapport OCTF: eye-opener Cyrille Fijnaut - Bestuursrechtelijke aanpak complementair strafrechtelijke aanpak
- Onderzoek ‘Gewapend bestuursrecht’: Struiksma en Michiels, 1994
 - “Die ijzeren staven in het beton die maken het beton steviger. Daar gaat het om bij gewapend bestuursrecht: het steviger maken van het bestuursrecht, in het bijzonder vergunningstelsels, aanbestedingsbeslissingen e.d., zodat het minder vatbaar wordt voor misbruik.”
- Commissie Van Traa 1995-1996
 - ⇒ nood aan wettelijke instrumentarium
- Wetsontwerp BIBOB (1999) – Wet BIBOB (2002)

Gewapend bestuursrecht

Een onderzoek naar de mogelijkheid om misdadige activiteiten te bestrijden met behulp van de regelgeving op het gebied van de bouwvergunning, de milieuvergunning en de aanbesteding

Mr J. Struiksma
m.m.v.

Prof. mr drs F.C.M.A. Michiels

Historiek – België

- Actieplan van de Regering tegen de georganiseerde criminaliteit, 1996:

“Vergelijkbaar met wat in Nederland het gewapend bestuursrecht wordt genoemd, moet worden onderzocht in hoeverre het administratief recht dient te worden aangepast en aldus gebruikt in het raam van de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit.”

- Parlementaire onderzoekscommissie georganiseerde criminaliteit, 1998:

“Deze uit Nederland overgewaarde term houdt in dat, wanneer de overheid de criminele organisaties in de tang wil nemen, zij niet alleen via het strafrecht moet optreden, maar ook een bestuursomgeving moet creëren die moeilijk te infiltreren of te misbruiken is. Een actief bestuur ziet erop toe dat criminele organisaties de reglementering niet naar eigen inzicht toepassen en daardoor de maatschappelijke en economische verhoudingen ontwrichten.”

Actieplan tegen georganiseerde misdaad goedgekeurd

29 juni 1996 00:00

(tijd) - De regering heeft gisteren haar goedkeuring verleend aan het Actieplan tegen de georganiseerde criminaliteit. De nota maakt de inventaris op van alle mogelijke maatregelen die de strijd tegen criminele organisaties efficiënter kunnen maken. De ministers keurden ook een wetsontwerp goed dat het begrip criminele organisatie definieert en lidmaatschap ervan strafbaar stelt. De georganiseerde misdaad efficiënt aanpakken is volgens minister van Justitie Stefaan de Clerck niet mogelijk zonder dat er een juridische omschrijving bestaat van het te bestrijden fenomeen. Hij diende daarom gisteren meteen een wetsontwerp in dat het begrip criminele organisatie precies definieert. Op basis van deze omschrijving zal in de toekomst worden bepaald welke misdrijven tot de georganiseerde misdaad behoren, en dus bijvoorbeeld met bijzondere opsporingstechnieken als infiltratie en afluistering van telefoons, kunnen worden bestreden.

Het wetsontwerp stelt meteen ook het lidmaatschap van een criminele organisatie en de (zelfs misschien legale) medewerking aan aan zo'n organisatie strafbaar. Zodra iemand wéét dat hij betrokken is bij een organisatie met criminele

Historiek – België

- Federaal Veiligheids- en Detentieplan, 2000:
“Bijzondere aandacht gaat uit naar preventieve maatregelen (inzonderheid het gewapend bestuursrecht).”
- Onderzoek Ugent ‘Gewapend bestuursrecht gescreend’, 2002
- Kadernota Integrale Veiligheid, 2004 :
“Bijgevolg dienen initiatieven te worden genomen om de wettelijke obstakels voor de informatie-uitwisseling tussen gerechtelijke diensten en het openbaar bestuur uit de weg te ruimen, met eerbiediging van de grondrechten van de burger, en meer bepaald van de bescherming van zijn privéleven.”
- Federaal regeerakkoord, 2014
Teneinde de integrale veiligheid te verhogen, worden malafide organisaties en slijterijen strenger aangepakt, via onder andere een uitbreiding van bestuurlijke maatregelen en een verbetering van de informatiedoorstroming.

Historiek – België

- Onderzoek Ugent ‘Bestuurlijke handhaving van georganiseerde misdaadfenomenen’, 2016
 - ⇒ aanbevelingen regelgevend kader aan te passen
 - ✓ kader info-uitwisseling
 - ✓ moraliteitsonderzoek
 - ✓ toegang centraal strafregister
 - ✓ afdwingbaarheid sluitingsbevelen
 - ✓ aparte wetgeving bestuurlijke handhaving
- VVSG-werkgroep bestuurlijke handhaving, 2016
 - => nota knelpunten en concrete aanbevelingen
 - ✓ informatiepositie B + centraal strafregister
 - ✓ uniformiseren NGW
 - ✓ uitbattingsvergunning verankeren
 - ✓ moraliteitsonderzoek verankeren
 - ✓ afdwingbaarheid verbeteren via bestuurlijke dwangsom en bestuurlijke verzegeling

BESTUURLIJKE HANDHAVING VAN GEORGANISEERDE MISDAADFENOMENEN

EEN LEIDRAAD

Coördinator:
Prof. Dr. B. De Ruyver (IRCP, UGent)

Onderzoekers:
E. Vereecke (IRCP, UGent)
T. Kazadi Tshikala (IRCP, UGent)

Promotoren:
Prof. Dr. T. Vander Beken (IRCP, UGent)
Prof. Dr. J. Janssens (IRCP, UGent)

Historiek – Rol lokale besturen

Criminele praktijken – elke gemeente

- nachtwinkels vehikels voor witwassen
- cannabisplantages in loodsen
- 1% motorbendes
- panden gebruiken voor mensenhandel/prostitutie

Doel: winst maken

Gevolgen?

- Aantasting bestuurskracht lokaal bestuur
- Risico voor integriteit van lokale samenleving/bestuur
- Ondernemend karakter – ontwrichting lokale economie
- Bedreiging voor woon- en leefkwaliteit van inwoners/burgers

Pieter Tops: Georganiseerde misdaad vs ondermijning

"Ondermijning is een breed begrip, waar nog steeds veel discussie over is. Ik maak altijd onderscheid tussen de georganiseerde misdaad, dat is de harde kern van het criminele netwerk, en de maat-

schappelijke consequenties daarvan, wat ik zie als ondermijning. Met dit onderscheid voorkom je rolverwarring. De georganiseerde misdaad pak je aan met behulp van de justitiële keten. Maar bij ondermijning is het lokaal bestuur aan zet. Te vaak wordt de burgemeester gezien als *crimefighter*. Ik vind dat een foute uitdrukking. De burgemeester is, samen met het college en de raad, aan zet als het gaat om de maatschappelijke consequenties van de georganiseerde criminaliteit."

'Je gaat het pas zien als je het door hebt.'

Johan Crujff

VVSG

Historiek – Rol lokale besturen

Georganiseerde criminaliteit:

- “Denkt globaal en handelt lokaal”
- Ontstaat waar er mogelijkheden zijn
- Gebruiken lokale panden en/of bedrijven voor illegale exploitatie
- Raakvlak ‘onderwereld’- ‘bovenwereld’
- Wisselwerking met (lokale) omgeving
- Nood aan vergunningen, subsidies, aanbestedingen
!! Gevaar voor misbruik!
- Lokale besturen mogen GC niet faciliteren

Historiek – Rol lokale besturen

- Bestuurlijke aanpak/alert besturen/'gewapend bestuur':
 - is multi-disciplinaire aanpak ('integrale)
 - is GEEN alternatief voor strafrechtelijke handhaving
 - maar complementair
 - eigen finaliteit = verhinderen dat criminele activiteiten gefaciliteerd worden door (lokale) besturen
 - hoofddoel is niet = criminele activiteiten aanpakken
 - doel = ingrijpen op ondersteunende activiteiten!!

Georganiseerde misdaad vs
ongeorganiseerde overheid

- Nood aan bestuurlijke aanpak 2.0

NOS Nieuws • Dinsdag 9 mei, 13:38

Hoe een Haagse gemeenteambtenaar topcriminelen van een nieuw paspoort voorzag

1000 euro. Dat bedrag kreeg de Haagse gemeenteambtenaar Mildred van voor elk paspoort dat ze afleverde. Met de reisdocumenten leek niets mis. gegevens klopten op één ding na: op de foto stond niet de aanvrager, maar kopstuk uit de onderwereld. Zo kregen volgens justitie onder anderen Rido Taghi en de [tot levenslang veroordeelde](#) Naoufal F. een vals (of beter: gekocht) paspoort in handen, waarmee ze zich onder de naam van een ander vrij konden bewegen.

Actuele stand van zaken

- Kadernota IV en Nationaal Veiligheidsplan, 2016
- Federale regering 2014 - 2019
 - 2 proefprojecten ARIEC's (prov. A'pen en Limburg)
 - rondzendbrief college PG's info-uitwisseling
 - maart 2019: ministerraad keurt wetsontwerp gemeentelijke bestuurlijke handhaving goed – maar niet meer behandeld in parlement

De krachtlijnen van het wetsontwerp zijn:

- Wettelijke basis om een uitbating te onderwerpen aan een integriteitsonderzoek indien dit noodzakelijk is in het kader van de strijd tegen de ernstige georganiseerde criminaliteit;
- De gemeente moet, op basis van een voorafgaande lokale risico-analyse, aantonen dat het aannemen van een gemeentelijke politieverordening waarbij bepaalde types van uitbatingen aan een integriteitsonderzoek worden onderworpen, noodzakelijk is in het kader de strijd tegen de ernstige en georganiseerde criminaliteit;
- De maximale sluitingsduur wordt verlengd tot zes maanden, tweemaal hernieuwbaar;
- Twee nieuwe bestuurlijke dwangmaatregelen worden toegevoegd aan de Nieuwe Gemeentewet en GAS-wet: de bestuurlijke dwangsom en de bestuurlijke verzegeling;
- DIOB zal de informatiepositie van de gemeenten versterken.

- c) Een beleidsmatige omkadering waarbinnen de lokale besturen vrij kunnen beslissen om al dan niet van de bestaande wettelijke mogelijkheden gebruik te maken. Het aanwenden van bepaalde bestuurlijke handhavingsmogelijkheden is een beslissing die moet kaderen in het gemeentelijk- en zonaal veiligheidsbeleid, dat als zodanig bepaald wordt in het driehoeksoverleg tussen burgemeester, procureur des Konings en de lokale en federale politiefchef(s) (cf. de zonale veiligheidsraad). In het Brusselse Gewest heeft dit overleg ook plaats op dit niveau, in de schoot van de Gewestelijke Veiligheidsraad.

3.1.3 Maatregelen voor een optimale bestuurlijke handhaving

M1: Een sluitende regelgeving uitwerken voor volgende knelpunten op het vlak van informatie-uitwisseling, rekening houdend met de imperatieven van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het geheim van het onderzoek, het beroepsgeheim en de discretieplicht:

- art. 44/1 § 4 van de Wet op het Politieambt voorziet - in het kader van de politionele informatie - de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, persoonsgegevens en informatie verkregen in het kader van gerechtelijke politie door te geven aan bestuurlijke overheden. Deze regeling moet door de wetgever worden verduidelijkt om bruikbaar te zijn ten overstaan van georganiseerde misdaad.
- de mogelijkheid voor gerechtelijke overheden om aan de bestuurlijke overheden mededeling te doen van bepaalde gegevens uit het gerechtelijk dossier, of om hen een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek naar welbepaalde criminele feiten te melden.

M2: Na identificatie, verhelpen aan de knelpunten in federale en regionale regelgeving voor een performante bestuurlijke handhaving met respect voor de regels van deugdelijk bestuur en de rechtswaarborgen voor de burgers.

M3: Zowel wat de informatiehuishouding als de implementatie van een bestuurlijk handhavingsmodel op lokaal bestuurlijk niveau betreft, moet een ondersteunende omkadering voor de bestuurlijke overheden worden voorzien, die hen bijstaat bij het operationaliseren van de bestuurlijke handhaving. Een aantal steden hebben op dit vlak goede praktijken ontwikkeld die een solide basis kunnen vormen.

M4: Een handleiding voor de reeds bij wet bestaande bestuurlijke maatregelen en regelgevende initiatieven waarmee de lokale bestuurlijke overheden aan de slag kunnen. Zo bijv. staat in de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (art. 2 §1 Wet van 24 juni 2013) het principe ingeschreven dat de gemeenteraad straffen of administratieve sancties kan bepalen voor inbreuken op zijn reglementen of vorderingen, behoudens indien dezelfde inbreuken door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie worden bepaald.

Actuele stand van zaken

- Wetsvoorstel 24 juni 2020 'bestuurlijke handhaving en DIOB'
- Federaal regeerakkoord, 2020

Er komt een structurele versterking van de mogelijkheden van bestuurlijke handhaving via lokale besturen, met respect voor de scheiding der machten.

Om de versterking van de openbare orde of overlast te voorkomen wordt een nieuwe wettelijke regeling getroffen voor de uitbreiding van de bevoegdheid van het lokaal plaatsverbod.

- Beleidsnota minister Verlinden:

"Bestuurlijke handhaving

Lokale besturen vangen hoe langer hoe meer signalen op van de ondermijning van legale economieën. Winsten uit georganiseerde criminaliteit worden witgewassen in bijvoorbeeld zogenaamde massagesalons, nachtwinkels, wedkantoren, shishabars, sportclubs, carwashes en andere etablissementen. In bepaalde gevallen worden zelfs levensbedreigende situaties gecreëerd (lozen van gevaarlijke chemicaliën, brand- en elektrocutiegevaar, ...). Dit zal aangepakt worden met sterke bestuurlijke handhaving waarbij complementariteit tussen de gerechtelijke, sociaalrechtelijke, financiële en bestuurlijke overheden essentieel is. We nemen daarom een wettelijk initiatief om de mogelijkheden van bestuurlijke handhaving structureel te verankeren. Daarbij houden we rekening met de ervaringen van de lopende pilootprojecten in Limburg, Antwerpen en Namen inzake bestuurlijke handhaving."

Strijd tegen drugsmaffia doet roep om 'gewapend bestuur' weer luid klinken

DE TIJD De Tijd - 13 Mar. 2021
Pagina 14

Na de kraak van de versleutelde Sky ECC-telefoons kan de drugsmaffia een mokerslag worden toegebracht, meent de Antwerpse burgemeester Bart De Wever (N-VA). 'Maar zonder een wendbare en snelle bestuurlijke component zal de strijd tegen de misdaad nooit lukken', zegt hij.

Daarom hoopt hij dat er schot komt in een wet op bestuurlijke handhaving of 'gewapend bestuur', zoals het in Nederland wordt genoemd.

Dat minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V) denkt aan 'uitbatingsvergunningen' voor malafide pizzeria's, is volgens de Antwerpse burgemeester een dood spoor. 'Daarvan maken wij al gebruik voor louche sectoren, maar we botsen op de limieten van wat kan', zegt De Wever.

'Wat we nodig hebben, is een kopie van de Nederlandse Bibob-wetgeving die burgemeesters de armslag geeft om louche neringen en neringdoeners te bannen', zegt De Wever. Een nationaal veiligheidsorgaan zou een moraliteitsbeoordeling - of eenintegriteitstoets, zoals men het in Nederland noemt - moeten kunnen uitvoeren als er vermoedens zijn van criminele infiltratie.

In het verlengde van zijn werk als kabinetschef van gewezen minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon (N-VA) heeft het Kamerlid Joy Donné een wetsvoorstel voor zo'n bestuurlijke handhaving klaar.

Actuele stand van zaken

- Kernkabinet 9 september 2022: goedkeuring voorontwerp van wet *'betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen'*
- Federale ministerraad: goedkeuring eerste lezing op 14 september 2022 met volgende krachtlijnen
 1. een wettelijke omkadering van het integriteitsonderzoek door een gemeente
 2. de oprichting van een Directie Integriteitsbeoordelingen Openbare Besturen (DIOB)
 3. de oprichting van Arrondissementale Informatie- en Expertise Centra (ARIEC)
 4. bijkomende bestuurlijke maatregelen voor de lokale besturen en de burgemeesters via de aanpassing van de Nieuwe Gemeentewet.
- Adviezen Raad van State, GBA, VVSG enz...

Minister Annelies Verlinden. — © BELGA

Groen licht voor wetsontwerp bestuurlijke handhaving dat lokale besturen beter wapent tegen criminaliteit

De federale regering geeft haar fiat aan een langverwacht wetsontwerp van minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V). Een wet 'bestuurlijke handhaving' geeft steden meer slagkracht in de strijd tegen onder meer drugscriminaliteit.

Matthias Verbergt

Vrijdag 9 september 2022 om 14:05

LEES OOK. [Bart De Wever over drugsoorlog in zijn stad: "Ik moet aan de lopende band politiemensen ontslaan wegens drugsgebruik"](#)

Het federale kernkabinet heeft vanmorgen voor een eerste keer zijn fiat gegeven aan een wetsontwerp van minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V) dat lokale - besturen meer slagkracht geeft in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit, zoals de

Actuele stand van zaken

Advies VVSG 19 oktober 2022:

- Wetgevend initiatief kan worden toegejuicht – DIOB – ARIEC – dwangmaatregelen burgemeester (verzegeling en dwangsom) en uniformiseren NGW
- Gevaar voor te eng toepassingsgebied (economische sectoren; strafbare feiten; vestigings- en uitbatingsvergunning) – flexibiliteit? Verplicht advies DIOB? Logge procedure? Vele grendels ingebouwd uit wantrouwen tov lokale besturen?
- Is informatiepositie van de burgemeester voldoende versterkt?
- Geen garantie dat de uitoefening van de bestaande bevoegdheden wordt gegarandeerd (uitholling 135 NGW)
- Wordt bijzondere wetgeving (drankvergunning) geactualiseerd? ('laaghangend fruit')
- Afstemming tussen federaal en Vlaams initiatief noodzakelijk

VVSG

Thema's
Opleidingen
Nieuws

Standpunten
Mandatarissen
Vacatures

Extensio
Registreren
Contact

Over ons
Magazine Lokaal
Nieuwsbrief

Home / Overzicht nieuws /

VVSG formuleert aanbevelingen bij wetsontwerp gemeentelijke bestuurlijke handhaving

Auteur: Bjorn Cools
Gepubliceerd op: 07-11-2022

Na veel voorbereidend werk (o.a. een eerste wetsontwerp in april 2022 – zie [Gemeentelijke bestuurlijke handhaving van ondermijnende criminaliteit: eindelijk wettelijk kader?](#)) heeft de federale Ministerraad op 14 september 2022 het wetsontwerp 'betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, instelling van gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen' goedgekeurd. De Minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden heeft opnieuw een advies gevraagd over dit wetsontwerp aan de Verenigingen van Steden en gemeenten.

Na het consulteren van het werkveld via de VVSG-werkgroep bestuurlijke handhaving, een overleg met de burgemeesters van de Vlaamse centrumsteden en het bespreken binnen de Bestuurlijke Commissie Veiligheid heeft de Raad van Bestuur van de VVSG op 19 oktober een standpunt ingenomen en aanbevelingen geformuleerd. De nota van de Raad van Bestuur werd aan de Minister bezorgd, samen met nog twee nota's met juridisch-technische opmerkingen en suggesties. In [het advies](#) worden onderstaande krachtlijnen, toetsstenen en aanbevelingen gedetailleerd beschreven.

Het wetsontwerp omtrent de "gemeentelijke bestuurlijke handhaving" omvat **vier krachtlijnen**. Het voorziet in:

1. een wettelijke omkadering van het integriteitsonderzoek door een gemeente
2. de oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling Openbare Besturen (DIOB)
3. de oprichting van Arrondissementale Informatie- en Expertise Centra (ARIEC)
4. bijkomende bestuurlijke maatregelen voor de lokale besturen en de burgemeesters via de aanpassing van de Nieuwe Gemeentewet.

Het wetsontwerp werd door de VVSG onderworpen aan **zes toetsstenen**. Zie hiervoor [VVSG werkt aan een advies over wetsontwerp gemeentelijke bestuurlijke handhaving](#)

Na de lokale bestuurlijke (handhaving)toetsen op het wetsontwerp te hebben losgelaten, formuleert de VVSG **vijf aanbevelingen**:

1. Ondermijn de bestaande lokale barrièrewerking niet
2. Ontgrendel de zware procedurele grendels van het wetsontwerp
3. Behoud van de huidige lokale handhavingsmogelijkheden
4. Zorg voor een duidelijke wettelijke omkadering en het belang van het subsidiariteitsbeginsel en proportionaliteitsbeginsel bij het integriteitsonderzoek
5. Zorg voor een versterking van de informatiepositie van de lokale besturen

De VVSG hoopt dat de Minister zoveel als mogelijk rekening houdt met de aanbevelingen en de juridisch-technische bedenkingen van onze burgemeesters en lokale handhavers en is steeds bereid tot verder constructief overleg.

Actuele stand van zaken

- Federale ministerraad: keurt op 27 januari 2023 voorontwerp goed in 2de lezing en ingediend in parlement
- Vlaamse regering: keurt op 27 januari 2023 voorontwerp decreet Vlaamse DIOB goed in eerste lezing

Persbericht 27 januari 2023

Bijkomende instrumenten voor lokale besturen in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit

Federale Regering keurt voorontwerp van wet bestuurlijke handhaving van minister Annelies Verlinden in tweede lezing definitief goed

De Federale Regering gaf minister Annelies Verlinden vandaag in tweede lezing groen licht voor het voorontwerp van wet bestuurlijke handhaving. Hiermee zullen lokale besturen malafide handelszaken, bijvoorbeeld waar drugsgeld wordt witgewassen, kunnen sluiten. Het is een bijkomende maatregel om het drugsgerelateerd geweld in ons land te bestrijden.

Dat drugscriminelen steeds drierster te werk gaan, is een aantal weken geleden nog op zeer pijnlijke manier duidelijk geworden. Een onschuldig meisje van elf kwam thuis, in haar veilige haven, om het leven. Een mirakeloplossing voor het probleem bestaat niet. Het antwoord voor deze complexe uitdaging ligt in een gedeelde aanpak over de beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen. De lokale besturen spelen hierbij een belangrijke rol. Ze vragen al jaren een nieuw en duidelijk instrument om malafide handelszaken te kunnen sluiten. Met de wet bestuurlijke handhaving krijgen ze dat.

De Federale Regering keurde het voorontwerp in september 2022 een eerste keer goed. Vandaag keurde ze het definitief goed, nadat de adviezen van o.a. de Raad van State werden verwerkt. De krachtlijnen van de wet zijn niet gewijzigd, en kan u hier terugvinden: <https://verlinden.belgium.be/nl/bestuurlijke-hh>.

Het voorontwerp geeft de lokale besturen een rechtsgrond om maatregelen te nemen tegen ondermijnende criminaliteit. Zo voorziet het in de mogelijkheid voor lokale besturen om na een doorgedreven **integriteitsonderzoek** malafide handelszaken te sluiten.

Er wordt een **Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB)** opgericht bij de FOD Binnenlandse Zaken. De DIOB zal als centrale instantie toegang kunnen krijgen tot relevante informatie, bijvoorbeeld van de gerechtelijke overheid, de antiwitwascel, de belastinginspectie, de sociale inspectie, ... Op basis hiervan zal ze de lokale besturen adviseren in het kader van het integriteitsonderzoek.

Verder voorziet het voorontwerp in **instrumenten** om sluitingen van malafide handelszaken beter

DOC 55 3152/001		DOC 55 3152/001	
CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE		BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS	
8 février 2023		8 februari 2023	
PROJET DE LOI		WETSONTWERP	
relatif à l'approche administrative communale, à la mise en place d'une enquête d'intégrité communale et portant création d'une Direction chargée de l'évaluation de l'intégrité pour les pouvoirs publics		betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen	
SOMMAIRE		INHOUD	
	Pages		Blz.
Résumé.....	3	Samenvatting.....	3
Exposé des motifs.....	4	Memorie van toelichting.....	4
Avant-projet de loi.....	72	Voorontwerp van wet.....	72
Analyse d'impact.....	107	Impactanalyse.....	112
Avis du Conseil d'Etat.....	117	Advies van de Raad van State.....	117
Projet de loi.....	152	Wetsontwerp.....	152
Coordination des articles.....	200	Coördinatie van de artikelen.....	204
Avis de l'Autorité de protection des données.....	209	Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.....	267
Avis de l'Organe de contrôle de l'information policière.....	329	Advies van het Controleorgaan op de politieke informatie.....	365
Annexes.....		Bijlagen.....	
Exposé des motifs I.....	400	Memorie van toelichting I.....	400
Avant-projet de loi I.....	423	Voorontwerp van wet I.....	423
Avis du Conseil d'Etat I.....	437	Advies van de Raad van State I.....	437
Exposé des motifs II.....	453	Memorie van toelichting II.....	453
Avant-projet de loi II.....	505	Voorontwerp van wet II.....	505
Avis du Conseil d'Etat II.....	537	Advies van de Raad van State II.....	537

Actuele stand van zaken

- Overleg Egmontpaleis burgemeesters – federale overheid 16 februari 2023
- Overleg VVSG burgemeesters centrumsteden 13 maart 2023 - bezorgdheden
- Meerderheid amendementen – 28 maart en 25 april 2023
 - IO beperken tot geografische gebied
 - Bindend advies van ARIEC + ZVR inlichten
 - Schrappen aangetekend schrijven
- Oppositie amendementen – 25 april 2023
- Kamercommissie keurt ontwerp goed – 10 mei 2023
- Oppositie amendement plenaire vergadering – 11 mei 2023

Burgemeesters gaan niet akkoord met wetsontwerp bestuurlijke handhaving

Gepubliceerd op: 14-03-2023

'Men maakt het de burgemeesters veel moeilijker om georganiseerde criminaliteit aan te pakken.'

Morgen staat het federaal wetsontwerp over de gemeentelijke bestuurlijke handhaving op de agenda van de Kamercommissie Binnenlandse Zaken. De Vlaamse burgemeesters vragen een bijsturing van het wetsontwerp. Zo zal een burgemeester pas kunnen ingrijpen na veel meer bureaucratie, terwijl snel handelen hier net erg belangrijk is. De federale en Vlaamse overheid moeten hun initiatieven ook op mekaar afstemmen.

Algemeen screening nefast

De nieuwe regeling zou de slagkracht van lokale besturen in de strijd tegen georganiseerde en ondernimende criminaliteit versterken. Dat is volgens de burgemeesters niet het geval. Het wetsontwerp dat voorligt, baart een papieren tijger. Lokale besturen moeten snel en efficiënt kunnen ingrijpen tegen ondernimende criminaliteit. Die garanties biedt het wetsontwerp vandaag niet,' aldus **Methias De Clercq**, burgemeester van Gent. Zo zullen steden en gemeenten een zogenaamd 'integriteitsonderzoek' kunnen voeren naar personen in bepaalde 'gevoelige' economische sectoren. Die sectoren worden nog in een KB vastgelegd. Willen ze zo een onderzoek doen voor één zaak, dan moeten ze meteen de hele economische sector screenen. Als een gemeente problemen heeft met een malafide horecazaak, dan moet ze dus alle horecazaken op het grondgebied laten screenen. Dit is praktisch niet haalbaar en niet wenselijk ten aanzien van ondernemers die niets te verwijten valt,' kuld het.

Verplicht federaal advies zorgt voor onnodige vertraging

Een gemeente die zelf voldoende informatie heeft om een pand te sluiten en dit kan motiveren, zal toch eerst nog verplicht advies moet inwinnen bij de Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB), een federale instantie. Dit getuigt van weinig vertrouwen in de lokale besturen en staat haaks op het subsidiariteitsbeginsel. Bovendien zal de DIOB oversteipt worden met lokale adviesaanvragen en een administratieve 'bottleneck' creëren. Tegen de tijd dat we alle papieren hebben, is de vogel al lang gaan vliegen,' stelt **Wim Dries**, burgemeester in Genk en voorzitter van de Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten.

Huidige bevoegdheden burgemeester aan banden

Het huidige wetsontwerp zorgt er net voor dat lokale besturen minder vlug zullen kunnen ingrijpen tegen de ondernimende criminaliteit dan nu. Vandaag kan een burgemeester op basis van de bestuurlijke politiebevoegdheden uit de Nieuwe Gemeentewet ingrijpen waar nodig. Die bevoegdheden moeten net versterkt worden, terwijl het wetsontwerp de burgemeester veel meer beperkende voorwaarden oplegt en zijn gemeentelijke autonome politiebevoegdheid beknot. 'Dat is geen versterking van de lokale besturen, hiermee zetten we stappen achteruit terwijl we net meer slagkracht willen,' aldus **Christoph D'Haese**, burgemeester in Aalst.

VVSG roept federaal en Vlaamse niveau op om hun initiatieven af te stemmen

Naast het federale initiatief, is er ondertussen ook een ontwerp van decreet op Vlaams niveau over de oprichting van een DIOB. VVSG stelt vast dat ook dit ontwerp aanpassingen en verduidelijkingen behoeft. VVSG vraagt ook uitdrukkelijk aan het Vlaamse en federale niveau om hun initiatieven voldoende op elkaar af te stemmen. 'Er is absoluut afstemming nodig tussen het federaal wetsontwerp en het Vlaams initiatief, het kan niet de bedoeling zijn dat we met 2 DIOB's moeten samenwerken,' volgens **Mohamed Ridouani**, burgemeester in Leuven.

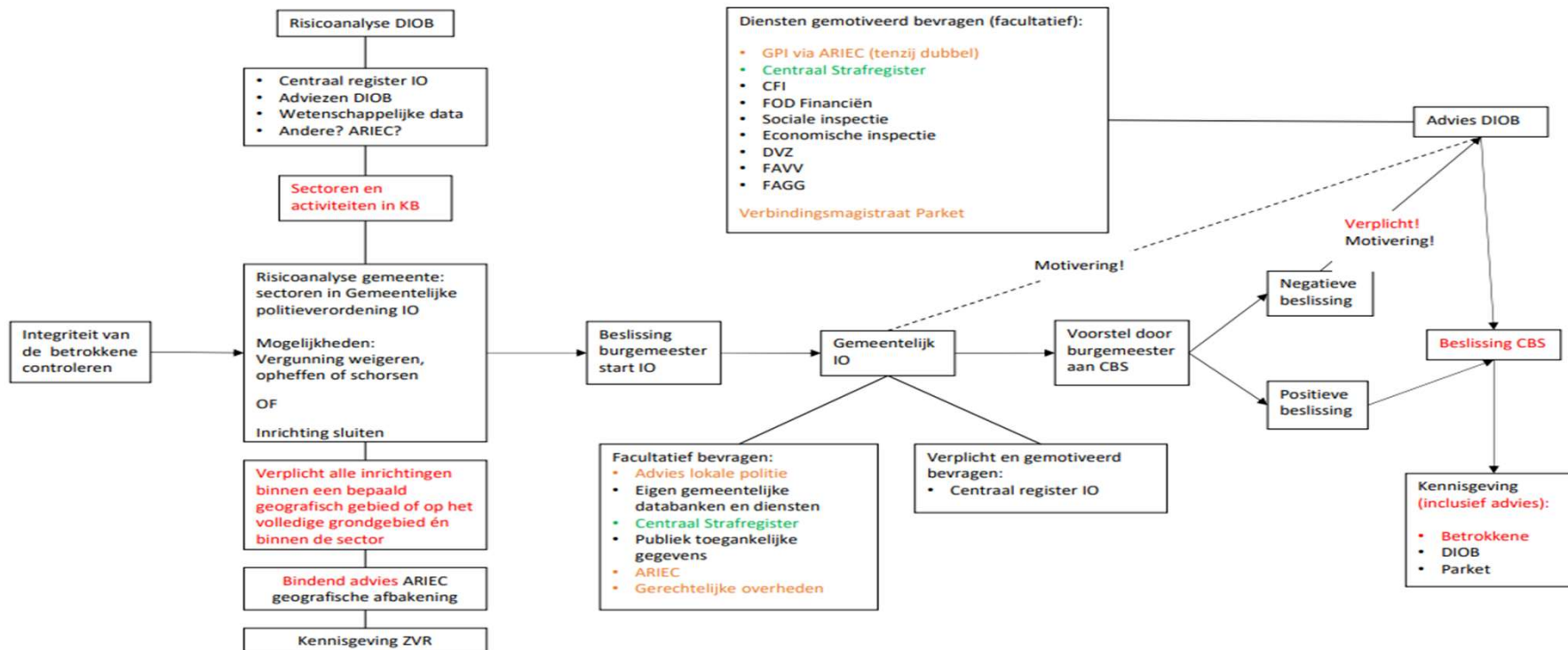
VVSG reikt de hand aan het federaal en Vlaams niveau om hierover constructief te overleggen. Het is absoluut wenselijk dat er een werkbare wettelijke regeling komt voor de bestuurlijke aanpak van ondernimende criminaliteit.

In oktober 2022 gaf de VVSG al uitgebreid advies over het voorontwerp aan minister Verhulst. Eind januari keurde de federale regering in tweede lezing het voorontwerp van wet bestuurlijke handhaving goed. Het Parlement bespreekt woensdag 15 maart het wetsontwerp. De regering hield amper rekening met de opmerkingen en aanbevelingen van de VVSG.

Krachtlijnen voorontwerp Bestuurlijke handhaving

© Matthias Vandenberg ARIEC Limburg

Concrete casus

In gemeente X zijn 10 kapperszaken waarvan 9 bonafide en vermoedelijk 1 malafide. Men wil hiertegen optreden.

Voorwaarde: voorzien van REGLEMENTAIR KADER/ RECHTSGROND

kapperszaak = erkend als economische sector vatbaar voor ondermijnende criminaliteit

- ✓ de kapperszaken dienen te worden voorzien in het KB met de economische sectoren - na risicoanalyse door DIOB
- ✓ De gemeente dient in het reglement (krachtens artikel 119ter NGW) de kapperszaken op te nemen als economische sector die dient te worden onderworpen aan het integriteitsonderzoek – opnieuw na motivering en risicoanalyse door gemeente zelf

Concrete casus

Hoe aan de slag gaan?

- ✓ ALLE kapperszaken (binnen redelijke termijn) onderwerpen aan een integriteitsonderzoek (proportionaliteit?) of GEOGRAFISCH afbakenen (**na amendement**)
- ✓ Positief is dat men enkel het centraal register integriteitsonderzoeken MOET consulteren – overige bronnen zijn facultatief
- ✓ ~~iedere betrokken kapper via aangetekende brief op de hoogte stellen van de opstart van het integriteitsonderzoek~~ (**na amendement**) + individueel besluit van de burgemeester tot opstart van het integriteitsonderzoek

- ✓ GEVOLG:
 - ✓ Voor de 9 kapperszaken kan groen licht gegeven worden
 - ✓ Voor de 1 kapperszaken een oranje of rood licht

Concrete casus

VERVOLG procedure:

- ✓ De 9 kapperszaken kunnen verder aan de slag gaan
- ✓ Voor 1 kapperszaak wil het CBS op basis van de eigen ingewonnen informatie schorsen/ opheffen of sluiten
 - ✓ VERPLICHT advies van DIOB (ook al kan gemeente maatregel motiveren)

- ✓ CBS kan sluiten/ schorsen (met voorwaarden)/ opheffen op basis van eigen motivering en advies DIOB
- ✓ CBS dient betrokkene op de hoogte te stellen van de beslissing + advies DIOB
- ✓ Uitvoering beslissing pas na hoorzitting en na termijn van 15 dagen

Concrete casus

Wat indien kapperszaken niet zijn opgenomen in KB met economische sectoren of in gemeentelijke reglement krachtens artikel 119ter NGW?

- ✓ Dan kan de gemeente niet meer optreden tegen de malafide kapperszaak op basis van 133/ 135§2NGW, wanneer gemotiveerd op grond van integriteit en ondermijnende criminaliteit!
- ✓ Wat wel kan is bijvoorbeeld nog optreden op grond van de brandveiligheidsnormen

bovenstaande procedure voor horecazaken in plaats van kapperszaken !

Wijzigingen Nieuwe Gemeentewet en Drugwet

- **Nieuw artikel 133ter NGW**
 - §1 Bestuurlijke verzegeling door burgemeester bij politiemaatregel
 - §2 Bestuurlijke dwangsom door burgemeester bij politiemaatregel
- **Aanpassing artikel 134ter NGW** (vw uitbating niet nageleefd)
 - Geen hoogdringendheid meer
 - Geen ernstig nadeel
 - Bevestiging door CBS
- **Aanpassing artikel 134quinquies NGW** (sluiting MH en MS)
 - Verzegeling niet meer (zie hierboven)
 - Bevestiging door CBS
 - Sluiting 6 maanden en tweemaal hernieuwbaar
- **Aanpassing artikel 134sexies NGW** (plaatsverbod)
 - Hoorplicht en Bevestiging door CBS in apart §
- **Aanpassing artikel 134septies NGW** (terrorisme) en **artikel 9bis drugswet**
 - Verzegeling niet meer (zie hierboven)
 - Bevestiging door CBS
 - Sluiting 6 maanden en tweemaal hernieuwbaar

Actuele stand van zaken

- Nog advies van Raad van State?
- Timing goedkeuring plenaire vergadering?
- Evaluatie? Bijsturingen?
- Quid DIOB?
- Ondersteuning steden & gemeenten?

an je horen

vrt nws

13°C 212 km

Radio2

Steden en gemeenten vragen minister Verlinden (CD&V) om meer slagkracht om zelf criminaliteit te kunnen bestrijden

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is niet tevreden met het wetsontwerp "bestuurlijke handhaving" van de federale overheid en zal haar bezorgdheden vandaag verduidelijken tijdens een overleg met minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden (CD&V). De overheid wil de burgemeesters meer handvaten geven om criminaliteit aan te pakken, maar volgens de VVSG worden de positieve elementen uit het ontwerp teniet gedaan door een overvloed aan procedures. "Er is een gebrek aan vertrouwen in de burgemeesters."

Nils Schillewaert
do 23 mrt 08:24

VVSG

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Koen Van Heddeghem | Diensthoofd veiligheid
Koen.vanheddeghem@vvsg.be